

Výsledky průzkumu letních druhů včel (Hymenoptera: Apoidea) ve vojenském výcvikovém prostoru Boletice

Results of a survey of summer bee species (Hymenoptera: Apoidea) in Boletice military training area

Martin Šlachta⁽¹⁾ • Vojtěch Němec⁽²⁾ • Josef Miesbauer⁽³⁾

Abstract: In 2020, a survey of bee diversity was carried out at the Boletice military training area. The bees were collected by hand netting at the end of summer at the Pražačka training area, the Třebovice shooting range and on Plešný hill. Sixty-seven species of bees were recorded, including 5 red-listed endangered species *Andrena coitana* (Kirby, 1802), *A. hattorfiana* (Fabricius, 1775), *Dufourea dentiventris* (Nylander, 1848), *Osmia parietina* (Curtis, 1828) and *Stelis minima* (Schenck, 1859). Thermophilic species *Colletes similis* (Schenck, 1853), *Heliophila bimaculata* (Panzer, 1798) and *Hylaeus variegatus* (Fabricius, 1798) were found in Třebovice.

Keywords: Aculeata, *Anthophora bimaculata*, *Andrena coitana*, *Andrena hattorfiana*, *Colletes similis*, *Dufourea dentiventris*, *Hylaeus variegatus*, *Osmia parietina*, *Stelis minima*.

Abstrakt: V roce 2020 proběhl průzkum diverzity včel ve vojenském výcvikovém prostoru Boletice. Včely byly sbírány ručním odchytem do sítě na konci léta na cvičišti Pražačka, na střelnici Třebovice a na vrchu Plešný. Celkem bylo zaznamenáno 67 druhů včel, včetně 5 obecně ohrožených druhů: *Andrena coitana* (Kirby, 1802), *A. hattorfiana* (Fabricius, 1775), *Dufourea dentiventris* (Nylander, 1848), *Osmia parietina* Curtis, 1828 a *Stelis minima* Schenck, 1859. Na střelnici Třebovice byly zjištěny teplomilné druhy *Anthophora bimaculata* (Panzer, 1798), *Colletes similis* Schenck, 1853 a *Hylaeus variegatus* (Fabricius, 1798).

Klíčová slova: *Andrena coitana*, *Andrena hattorfiana*, *Anthophora bimaculata*, *Colletes similis*, *Dufourea dentiventris*, *Hylaeus variegatus*, *Osmia parietina*, *Stelis minima*, žahadloví blanokřídlí.

Úvod

Většina z více jak 500 druhů včel v České republice je vázána na otevřené, stepní biotopy (Macek et al. 2010, Scheuchl & Willner 2016). Existence těchto biotopů byla do značné míry podmíněna působením člověka, především extenzivní pastvou. Změnou způsobů hospodaření (zánikem obecní pastvy) došlo v průběhu 20. století k proměně těchto míst na lesy, lesostepi, křovinaté stráně nebo louky. Intenzifikací zemědělské výroby (odvodňováním, hnojením) vymizela také většina mokřadů a květnatých luk s potravními zdroji pro včely (Konvička et al. 2005). Vojenská cvičiště zůstala stranou těchto intenzifikačních procesů a udržela se v nich biotopová pestrost, která zajistila přežití druhů, jež z kulturní krajiny postupně mizí (Warren & Büttner 2008). Příkladem jsou početné populace denních motýlů ve vojenském újezdu Boletice (Hanč et al. 2019). Pravidelné narušování travního dnu pojezdy techniky, vyřezávání dřevin a občasné požáry udržují vegetaci v počátečních stádiích sukcese, což vyhovuje druhům hmyzu vázaných svým vývojem na otevřená a řídké porostlá stanoviště. Například modrásek černočárny (*Pseudophilotes baton*), který je potravně vázán

¹⁾ Ústav výzkumu globální změny AV ČR, v. v. i., Lipová 1789/9, CZ – 370 05 České Budějovice, e-mail: martin.slachta@seznam.cz

²⁾ Za Nádražím 215, CZ – 381 01 Český Krumlov, e-mail: 5vojnemec@seznam.cz

³⁾ V. Volfa 1337/37, CZ – 370 05 České Budějovice, e-mail: miesbauerjos1@seznam.cz